

Ejerstrategi for Vandmiljø Randers

Indledning

Ejerstrategien er ikke et selskabsretligt dokument, men et politisk styringsdokument, der skal sikre Randers Kommunes interesser. Formålet med ejerstrategien for Vandmiljø Randers er derfor, fra kommunens side, at sætte retning og overordnede rammer for Vandmiljø Randers. Ejerstrategien har hjemmel i "Vedtægter for Vandmiljø Randers" pkt. 9.1.

Vandmiljø Randers skal varetage forsyningsopgaver indenfor spildevand og drikkevand. Vandmiljø Randers er 100% ejet af Randers Kommune. Vandmiljø Randers sikrer, at kommunens borgere får afledt og rensset deres spildevand og får leveret rent drikkevand. Randers Kommune ønsker at udøve et aktivt ejerskab og sætte retningen for Vandmiljø Randers i en ejerstrategi.

Ejerskabets rationale

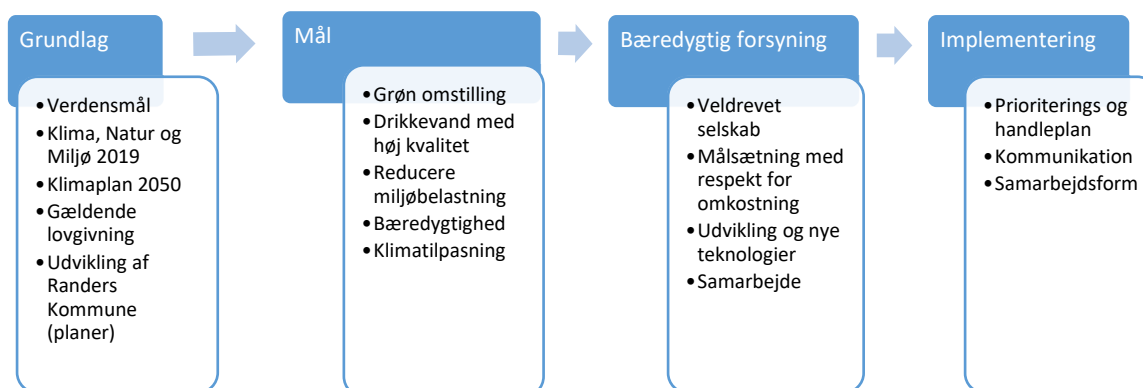
Et velfungerende Vandmiljø Randers er af afgørende betydning for hele Randers Kommune. Vandmiljø Randers håndterer borgernes og virksomhedernes spildevand, skaber fremtidige klimaløsninger og sikrer mange borgere rent drikkevand. Vandmiljø Randers er derfor én af de grundsten, som en moderne velfungerende kommune bygger på, og som er med til at sikre borgernes sundhed, sikkerhed og værdier.

Formål

Ejerstrategien har til formål at beskrive:

- 1) Ejerskabets mål for forsyningselskabet
- 2) Hvilke mål, der skal være bærende for selskabets arbejde med udgangspunkt i kommunens politikker, visioner, strategier og planer.
- 3) Fokus for Vandmiljø Randers som en bæredygtig forsyning, hvor selskabets ressourcer giver størst mulig værdiskabelse indenfor selskabets forretningsområde.
- 4) Rammer for samarbejde mellem Randers Kommune og Vandmiljø Randers.

Ejerstrategiens opbygning er kort beskrevet i følgende figur:

Grundlag

Randers Kommune ønsker, at Vandmiljø Randers agerer, så der er sammenhæng med kommunens fastsatte politikker og planer m.v., som det er fastsat i selskabets vedtægter pkt. 8.1. Ved Vandmiljø Randers' værdiskabelse skal der være fokus på Randers Kommunes politik for Klima, Natur og Miljø fra 2019, Klimaplan 2050 samt udvalgte af FN's 17 verdensmål:

Gældende lovgivning på spildevands- og vandforsyningsområdet overholdes selvfølgelig af Vandmiljø Randers. Heraf følger bl.a., at selskabet skal arbejde for, at målsætninger i statens vandområdeplaner kan opnås, hvilket bl.a. fastlægges i kommunale tilladelser.

Vandmiljø Randers er en aktiv partner i udviklingen af Randers Kommune. Det sker ved at investere i de nødvendige forandringer af eksisterende samt nye spildevands- og regnvandssystemer og klimatilpasning.

Rammerne for udviklingen af Randers Kommune er fastlagt i Kommuneplan 2019 og Udviklingsplanen for Flodbyen Randers fra 2020.

Randers er en by i vækst, og det medfører øget aktivitet på alle niveauer. For at kunne realisere kommunens planer for udvikling vil det være nødvendigt, at Vandmiljø Randers gennemfører en større anlægsaktivitet end i dag. Det er almindeligt, at forsyninger i dag optager lån, hvilket den kommende vandsektorlov også forventes at lægge op til. Randers Kommune anser lånoptag på ½- ¾ mia. kr. som nødvendigt for at tilgodese de øgede aktiviteter for at klimatilpasse Randers by. Lånoptagelsen skal ses i sammenhæng med, at selskabets regnskabsmæssige værdi jf. årsrapporten er anslået til 3,6 mia. kr.

Mål

Mål for selskabets arbejde er i det følgende samlet under de relevante verdensmål.

Sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper

Vandmiljø Randers skal bidrage til at forbedre folks sundhed gennem en hensigtsmæssig håndtering af spildevand og ved at levere drikkevand af høj kvalitet. Målet udmøntes ved, at Vandmiljø Randers arbejder for at:

- Kommunens borgere skal ikke i kontakt med sanitært spildevand, hverken i nærheden af boliger eller i naturen. Vandmiljø Randers skal stræbe efter at håndtere regnvand og spildevand hver for sig.
- Aflastning fra fælleskloak til værdifulde vandområder skal udfases og udvalgte overløb fra fælleskloakken overvåges, indtil aflastningen er udfaset.
- Af hensyn til folks sundhed bekæmper Vandmiljø Randers rotter i egne fysiske aktiver for at reducere risiko for udbredelse af rottebårne sygdomme.

Sikre at alle har adgang til vand og sanitet, og at dette forvaltes bæredygtigt

Vandmiljø Randers skal sikre god forsyningsikkerhed for både levering af vand, bortskaffelse af spildevand og afledning af regnvand. Det sker ved, at Vandmiljø Randers fortsat leverer drikkevand af høj kvalitet i selskabets forsyningsområder.

Ved den fremtidige udvikling af vandforsyningsstrukturen i Randers Kommune vil Vandmiljø Randers skulle understøtte udviklingen af en bæredygtig vandforsyning for alle borgere.

Vandmiljø Randers bidrager aktivt til at beskytte grundvandsmagasinerne i Randers Kommune f.eks. ved:

- Skovrejsning og partnerskaber med andre interessenter omkring drikkevandsforsyningen fra selskabets vandværker i Randers Kommune.
- At sikre, at genanvendelse af spildevandsslam på landbrugsjord fra egne renseanlæg ikke udgør en risiko for grundvandsbeskyttelsen i områder med særlige drikkevandsinteresser.
- At sikre grundvandsbeskyttelsen i forbindelse med håndtering af regnvand.

Gøre byer, lokalsamfund og bosættelser inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige

Vandmiljø Randers bidrager til, at vandhåndtering bliver en ressource ved byudvikling. Denne ressource skabes ved at være en aktiv deltager i valg af bæredygtige løsninger til vandhåndtering, som også bidrager til at understøtte udviklingen af rekreative områder med vand i byen.

Vandmiljø Randers bidrager til udviklingen af lokale cirkulære byudviklingsprojekter.

Handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser

Det overordnede mål i kommunens Klimaplan 2050 er, at udledningen af drivhusgasser i 2030 i kommunen som geografi er sænket med 70% siden 1990, og senest i 2050 er kommunen som geografi klimaneutral. Som et af midlerne hertil har kommunen mål om, at 70% af energiforbruget (el, varme, processer og transport) i 2030 dækkes af vedvarende energi – senest i 2050 er det 100%.

Randers Kommune ønsker, at Vandmiljø Randers bidrager positivt til at efterleve målene i Klimaplan 2050. Som grundlag for strategien opgør Vandmiljø Randers senest i 2024 selskabets CO₂ aftryk i 1990 og nu.

Randers Kommune og Vandmiljø Randers arbejder sammen for at bidrage til den cirkulære økonomi. Det gør vi blandt andet ved at omdanne restproduktet slam og organisk affald til nye produkter i form af grøn energi f.eks. el, gas eller varme. I den forbindelse gennemføres nødvendige ændringer af selskabsstruktur.

Vandmiljø Randers er en væsentlig aktør i klimatilpasning i Randers. Det gør sig gældende for tilpasning af egne anlæg i forhold til håndtering af ekstremregn og vandstand i vandløb og fjorde.

Bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer

Randers Kommune ønsker, at en stadig større del af spildevand indenfor kommunens område renses og behandles sikkert og dermed bidrager til, at vi opnår vandområder med god vandkvalitet (god økologisk tilstand).

Vandmiljø Randers skal arbejde for at vandområdeplanernes målsætninger for havområder opnås, hvilket bl.a. fastlægges i kommunale tilladelser.

Beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land, bekæmpe ørkendannelse, standse udpining af jorden og tab af biodiversitet

Vandmiljø Randers bidrager ved valg af løsninger til bevarelse, genoprettelse og bæredygtig brug af økosystemer på land og i ferskvand. Vandmiljø Randers skal arbejde for at vandområdeplanernes målsætninger for vandløb og søer opnås (god økologisk tilstand). Muligheder for at fremme biodiversitet indtænkes ved hensigtsmæssig pleje af Vandmiljø Randers arealer.

Styrk det globale partnerskab for bæredygtig udvikling og øg midlerne til at nå målene

Vandmiljø Randers indgår i partnerskaber med virksomheder og andre interessenter, som kan bidrage til at skabe cirkulære løsninger forankret lokalt.

Vandmiljø Randers indgår i partnerskaber med øvrige vandværker i kommunen i forhold til at understøtte en bæredygtig vandforsyning i Randers Kommune

Bæredygtig forsyning

Veldrevet selskab

Vandmiljø Randers skal være et veldrevet selskab, som omkostningsmæssigt kan konkurrere med andre danske vandselskaber. Ved sammenligning med andre selskaber tages højde for forskelle i kvalitet af ydelser, arten af ydelser og finansieringsformen (lån eller takst), mens der korrigeres for størrelse og evt. forskelle i vilkår imellem de pågældende selskaber og Vandmiljø Randers.

Vandmiljø Randers vedligeholder sine fysiske aktiver, så de generelt fremstår i driftssikker og vedligeholdelsesmæssig god stand.

Målsætning med respekt for omkostning

Ikke alle mål kan opfyldes samtidig. Omfang og vægtning sker med respekt for de afledte omkostninger, som vurderes parterne imellem på dialogmøder. Den økonomiske vægtning baseres på skøn over totalomkostninger i levetiden. Den valgte strategi for investeringer i fysiske aktiver vil fastlægge selskabets omkostningsniveau på lang sigt, og derfor er selskabets prioriteringer og indsatser baseret på en langsigtet og landtidsholdbar økonomi.

Udvikling og nye teknologier

Vandmiljø Randers holder sig orienteret og følger med i udviklingen af nye teknologier på markedet fx udstyr til måling af overløb, elektroniske rottefælder mv.

Samarbejde

Det konstruktive ejerskab består af en række forventninger til samarbejdet mellem Vandmiljø Randers og Randers Kommune. Tankerne bag det konstruktive samarbejde er udfoldet nedenfor.

Både Randers Kommune og Vandmiljø Randers tilstræber et godt og konstruktivt samarbejde med respekt for hinandens vilkår, også kaldet armslængdeprincippet. En konkretisering fremgår senere af afsnit om parternes respektive roller i samarbejdet.

Medlemmer af selskabets bestyrelse udpeges på en generalforsamling jf. selskabets vedtægter. Indenfor disse rammer tilstræbes det at udpege en bestyrelse i overensstemmelse med "KODEKS for god selskabsledelse i kommunale forsyningselskaber Version 2, 2022". Bestyrelsen forventes at udføre et professionelt stykke arbejde med at drive selskabet ud fra kommercielle hensyn.

Randers Kommune ønsker, at Vandmiljø Randers bidrager til lokal omsætning og beskæftigelse. Selskabet deltager i det lokale erhvervsliv og prioriterer at tage et socialt ansvar i form af f.eks. praktikpladser. Selskabet bidrager fortsat til almen dannelse om vand f.eks. gennem offentlig tilgængelig formidling og undervisning.

Randers Kommune ønsker, at Vandmiljø Randers fastholder et tæt samarbejde med de kommunale forvaltninger og kommunale selskaber samt vandforsyninger i Randers Kommune og andre vandselskaber udenfor kommunen. Herudover agerer selskabet som partner og katalysator for innovation og udvikling sammen med bl.a. lokale erhvervsvirksomheder, der hvor det måtte understøtte selskabets kerneydelser.

Implementering

Prioriterings- og handleplan

Randers Kommune og Vandmiljø Randers laver en fælles prioriterings- og handlingsplan for Vandmiljø Randers værdiskabelse, herunder drikkevands- og spildevandsindsatserne.

I den fælles prioriterings- og handlingsplan skal det sikres, at gældende lovgivning tilgodeses, at Byrådets politikker og strategier fremmes, samt at Vandmiljø Randers drives som en bæredygtig virksomhed i relation til såvel økonomi, klima, miljø og socialt.

Beslutning om at gennemføre tiltag og projekter i forhold til såvel drikkevand og spildevand vil altid være forankret i Byrådets vandforsynings- og spildevandsplaner. Lovgivningsmæssigt skal der ske en forhandling af spildevandsplanen og vandforsyningsplanen imellem kommunen og Vandmiljø Randers, inden den kan vedtages.

Vandmiljø Randers kan forventelig opkræve investeringstillæg over taksten til investeringer. Randers Kommune vil i videst muligt omfang arbejde for at inkludere de øgede aktiviteter i mål med afsæt i bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber.

Kommunikation

Randers Kommune ønsker, at Vandmiljø Randers kommunikerer om klimatilpasning, spildevandsrensning, regnvand og drikkevand, erfaringer med energiproduktion mv. både til borgere og i vandbranchen, samt bidrager til at markedsføre Randers som en klimatilpasset kommune.

Samarbejdsform

Randers Kommune udmønter de konkrete mål til Vandmiljø Randers i planer, godkendelser m.m. og på dialogmøder. Udmøntning sker i respekt for rollefordelingen mellem parterne, også kaldet armslængdeprincippet.

Roller og armslængdeprincippet er simplificeret beskrevet i den følgende figur.

Randers Kommune			Vandmiljø Randers Bestyrelse
Ejer	Myndighed	Partner	Overordnet ledelse
<p>Ejer 100 % af aktierne i Vandmiljø Randers.</p> <p>Er ene om at træffe beslutninger på selskabets generalforsamling.</p> <p>Ejer udpeger dele af bestyrelsen jf. vedtægten.</p> <p>Udarbejder ejerstrategi, vedtægter og godkender årsrapport.</p>	<p>Udarbejder vandforsynings- og spildevandsplaner, fysiske planer og planer om klimatilpasning.</p> <p>Godkender regulativ for vand og vedtægter for spildevand.</p> <p>Udsteder tilslutningstilladelser.</p> <p>Udsteder indvindings- og udledningstilladelser.</p> <p>Godkendelse af takster.</p> <p>Fører tilsyn.</p> <p>Gennemfører ekspropriation.</p>	<p>Gennemfører projekter om klimatilpasning.</p> <p>Samarbejder om klyngedannelse med Randers Havn.</p> <p>Samarbejder om genanvendelse af dele af dagrenovationen.</p>	<p>Bestyrelsen varetager selskabets tarv ved at sikre følgende fire elementer:</p> <p>Varetage overordnede og strategiske ledelse.</p> <p>Påse daglig ledelsesarbejde.</p> <p>Sikre forhold om organisering og økonomi.</p> <p>Udarbejder strategi, budget, budgetopfølgning og årsrapport.</p>

Randers Kommune og Vandmiljø Randers holder løbende dialogmøder på flere niveauer. Hvert kvartal holdes et møde om det strategiske samarbejde, hvor bl.a. prioritering af kommende projekter drøftes. Derudover holdes der løbende dialogmøder i en række faglige fora med henblik på at koordinere projekterne og arbejdet.

En gang årligt mødes topledelsen i Randers Kommune og Vandmiljø Randers for at evaluere selskabets præstationer, samarbejdet, samt evt. fremtidige overordnede mål for selskabet. Bestyrelsen i selskabet og udvalg i Randers Kommune har mulighed for at mødes om emner af fælles interesse fx projekter omkring Flodbyen. Den øvrige daglige ledelse i begge organisationer mødes i det påkrævede omfang for at sikre samarbejdet og konkretisere de overordnede mål og rammer aftalt på det årlige "topmøde".

Revision af aftalen

Aftalen revideres senest hvert 4 år.

Vedtaget på byrådets møde den 27.03.2023.